

cpb

Keuzes in Kaart 2011-2015
CPB / PBL

Den Haag
20 mei 2010

Keuzes in Kaart 2011-2015

Uitgangssituatie

- Naweeën van de kredietcrisis
 - ▶ Historische 4% krimp bbp in 2009
 - ▶ EMU-tekort 4,9% in 2009
- Levensverwachting stijgt sneller dan verwacht
 - ▶ Mooi: we leven langer
 - ▶ Maar: onbetaalde rekening voor overheid
- Dus: houdbaarheidstekort 4,5 % bbp = 29 mld.
 - ▶ Vergelijkbaar met 1982, Akkoord van Wassenaar
 - ▶ Gigantische opgave

3 hoofdconclusies

1. Alle partijen hebben uitdaging aangenomen
 - Gemiddelde bezuiniging in 2015: 15 mld
 - Gemiddelde verbetering houdbaarheid: 30 mld
2. Partijen hebben gezocht naar maatregelen om de economie te versterken
 - Deze maatregelen hebben forse effecten
3. Grote verschillen tussen partijen
 - Er valt dus wat te kiezen!

Deze Keuzes in Kaart

- 7^e editie, 9 partijen
- Evolutie in onderwerpen en methoden
 - Op basis van
 - ▶ Discussie met politieke partijen
 - ▶ Maatschappelijk debat
 - ▶ Advies deskundige buitenstaanders
 - ▶ Waar is een oordeel wetenschappelijk verantwoord?
- Korte voorbereidingstijd
 - ▶ Geen macro-economische kortetermijneffecten
 - ▶ Geen koopkrachteffecten per categorie

cpb

Keuzes in Kaart 2011-2015
CPB / PBL

Den Haag
20 mei 2010

Deze Keuzes in Kaart: samenwerking planbureaus

Planbureau voor de Leefomgeving

Timing van ingrepen

- Houdbaarheidstekort 29 mld
 - ▶ Ombuigingen vroeg of laat onvermijdelijk

- Precieze timing effecten?
 - ▶ Politieke keuze
 - ▶ Mits: geloofwaardig op financiële markten
 - ▶ Kwestie van verdeling over generaties
 - ▶ Wel eis: eerste effecten in 2015

- Wel: beleidskeuzen én timing nu vastleggen
 - ▶ Duidelijkheid goed voor investeringsklimaat
 - ▶ Versterkt de economie

Kortetermijneffecten?

- Wel structureel, niet conjunctureel?
 - ▶ Conjuncturele effecten onvermijdelijk
 - ▶ ... keuze tussen nu of later

- 15 mld euro bezuinigen betekent grosso modo:
 - ▶ bbp-groei per jaar 0,4% lager
 - ▶ werkloosheid 1%-punt hoger
 - ▶ EMU-saldo slechts 8,6 mld beter
 - vanwege uitverdieneffect

Structurele effecten

- Structurele maatregelen nodig, dus:
 - ▶ Zowel rapportage EMU-saldo 2015
 - ▶ ... als houdbaarheidstekort 2040
 - ▶ ... als structurele economisch doorwerking

- Structurele effecten = Politieke keuze
 - Inkomensgelijkheid of groei?
 - Onderwijs voor jongeren of zorg voor ouderen?
 - Koopkracht of klimaat?

Maatschappelijk debat over Keuzes in Kaart

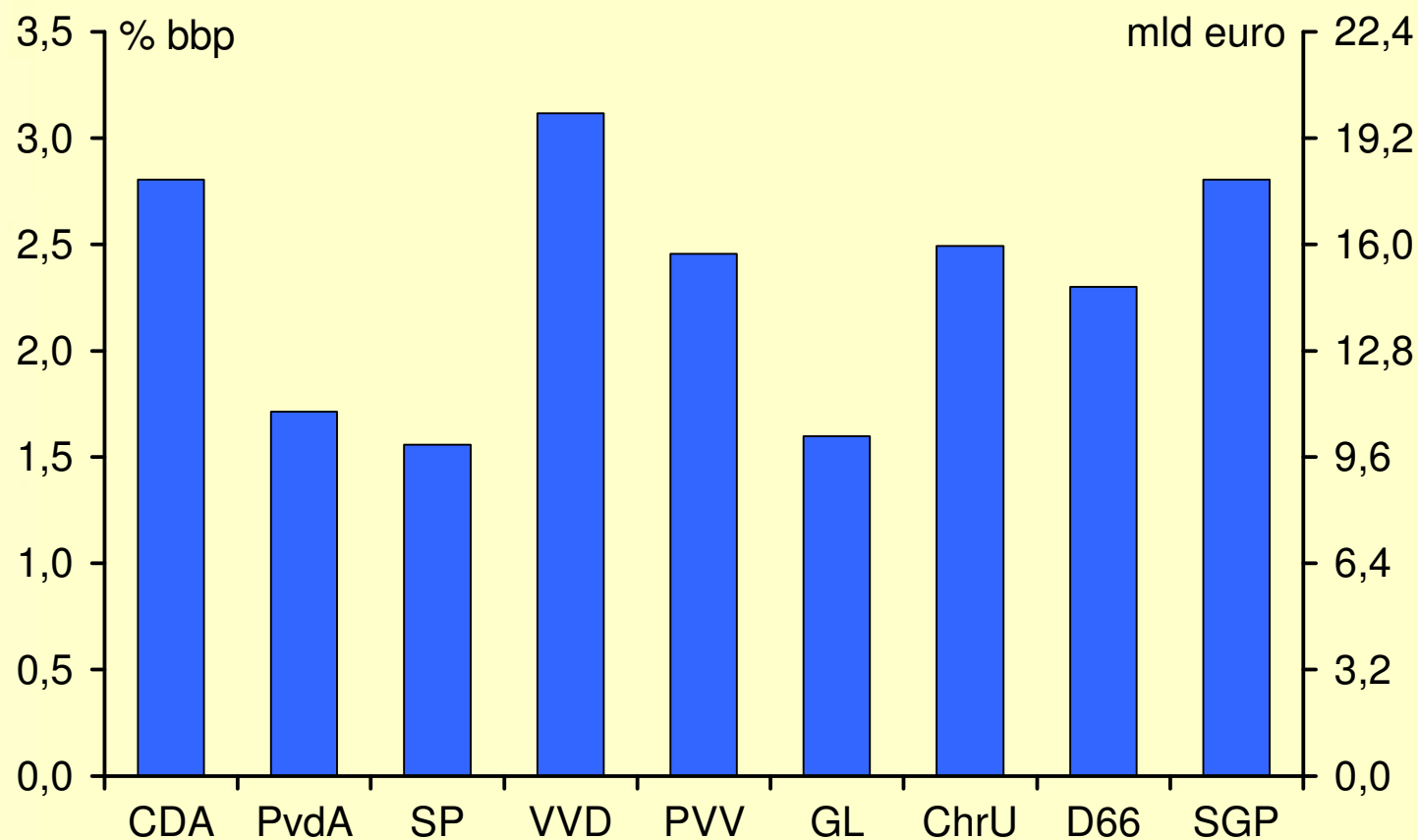
- Veel debat, meer nog dan voorheen
 - ▶ Tekent grote belangstelling
 - ▶ Niet verbazingwekkend, gezien grote belangen
- Nederland loopt voorop
 - ▶ VK: recente analyse van *Institute of Fiscal Studies*
- Uitgangspunten
 - ▶ Analyse op verzoek van betrokken partijen
 - ▶ **Geen** rapportcijfer, slechts uiteenlopende keuzen
 - ▶ Service aan de kiezer
 - ▶ De kiezer kiest!

Wat is geanalyseerd?

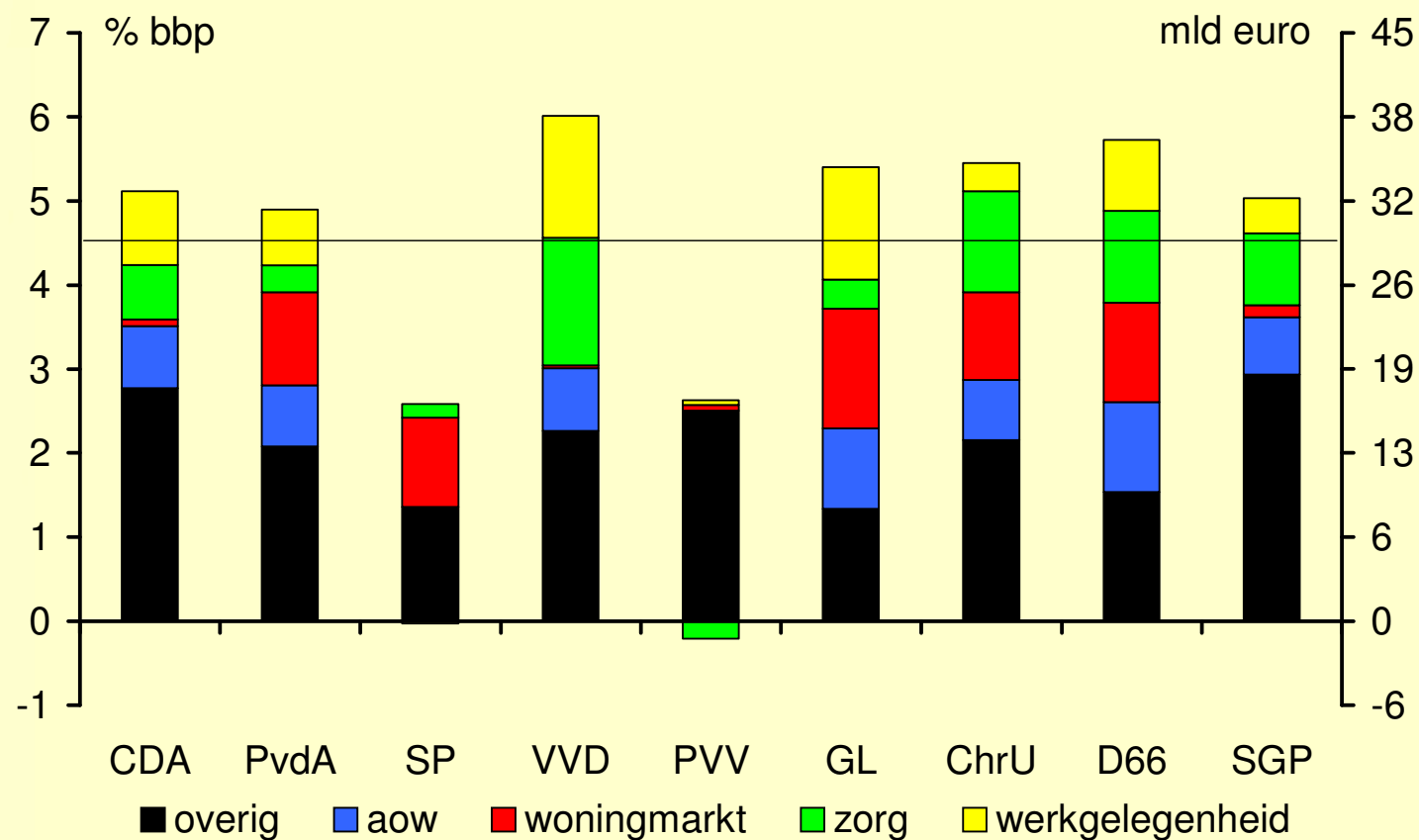
Alleen aangereikte maatregelen,

geen partijprogramma's

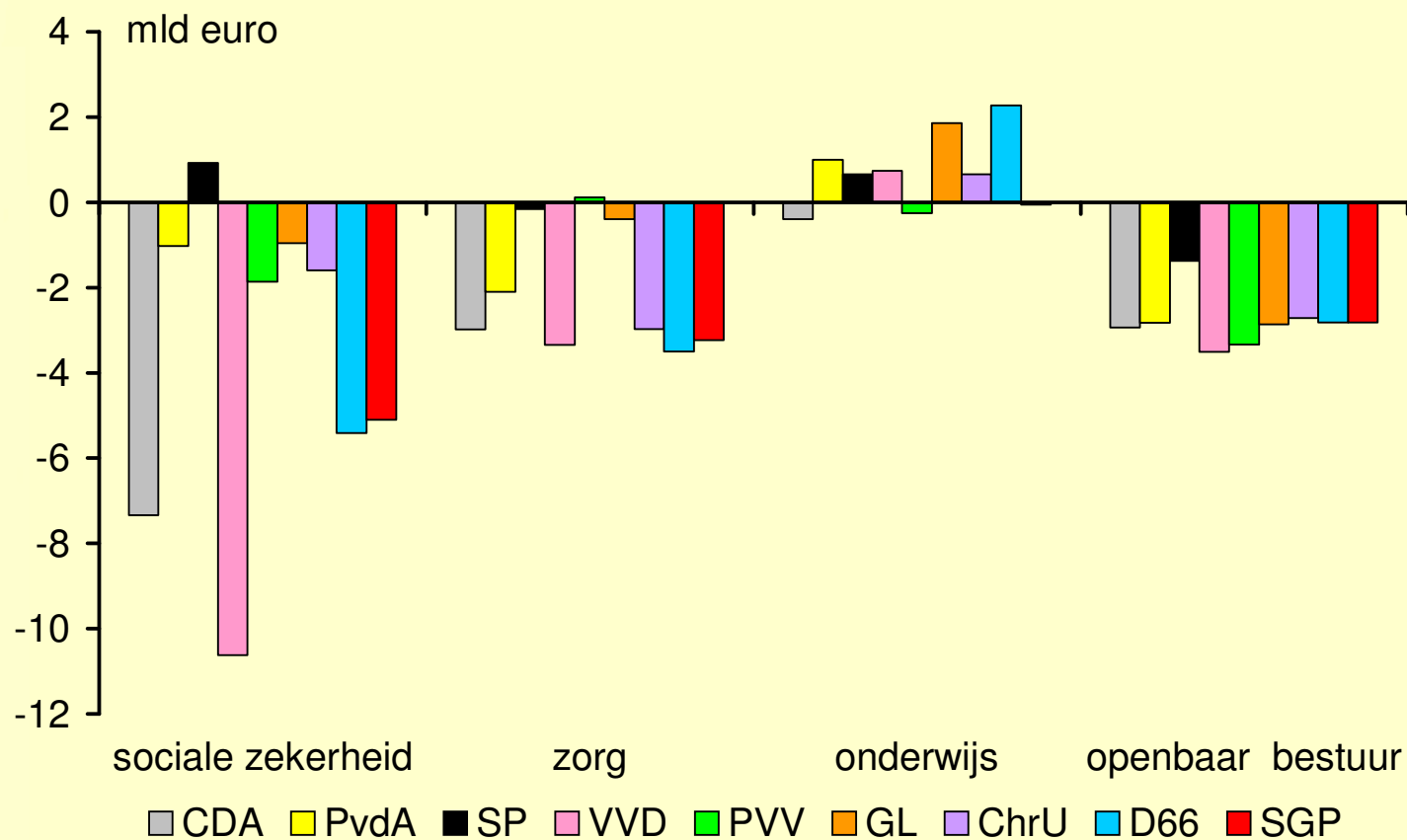
Verbetering EMU-saldo in 2015

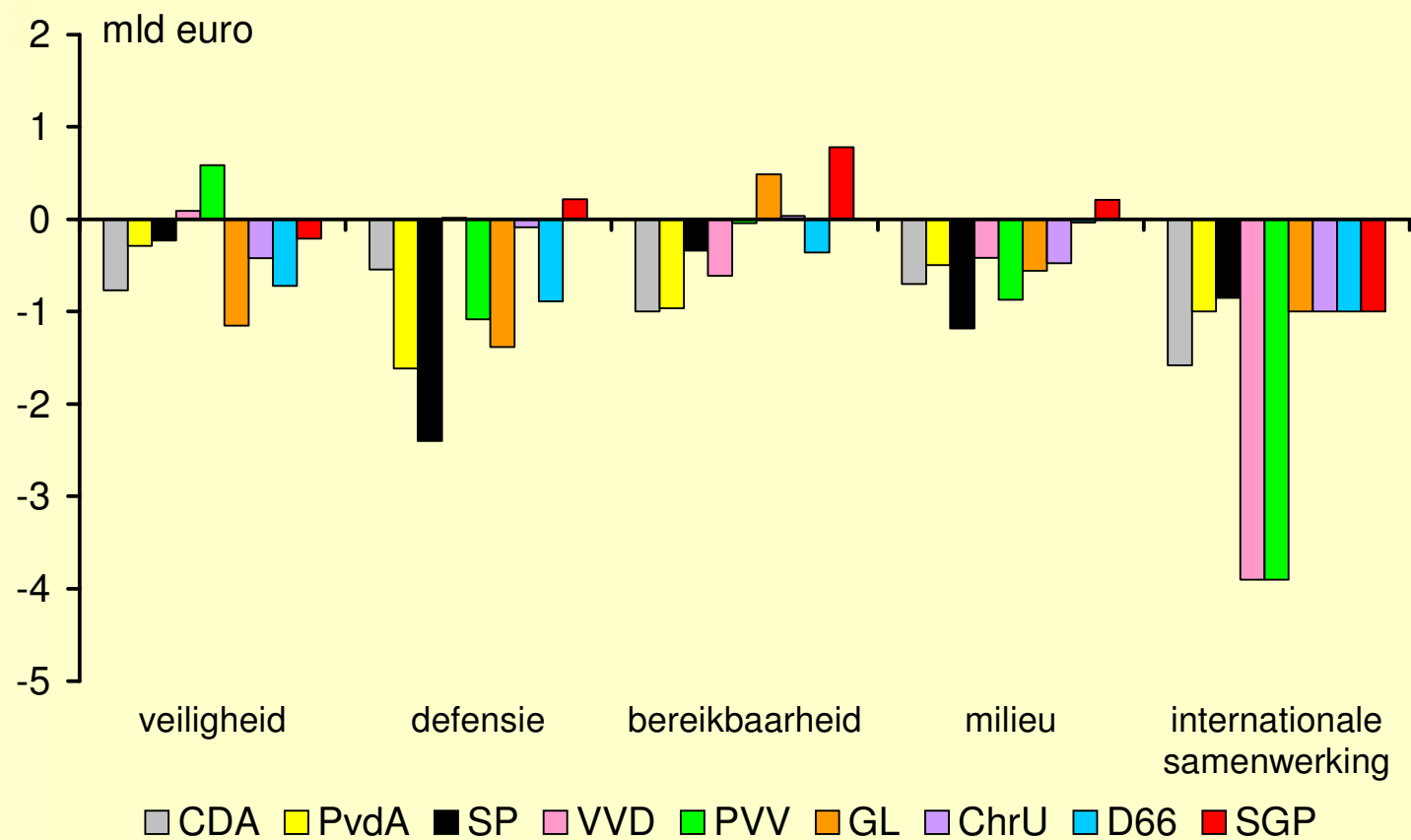
Verbetering houdbaarheidstekort

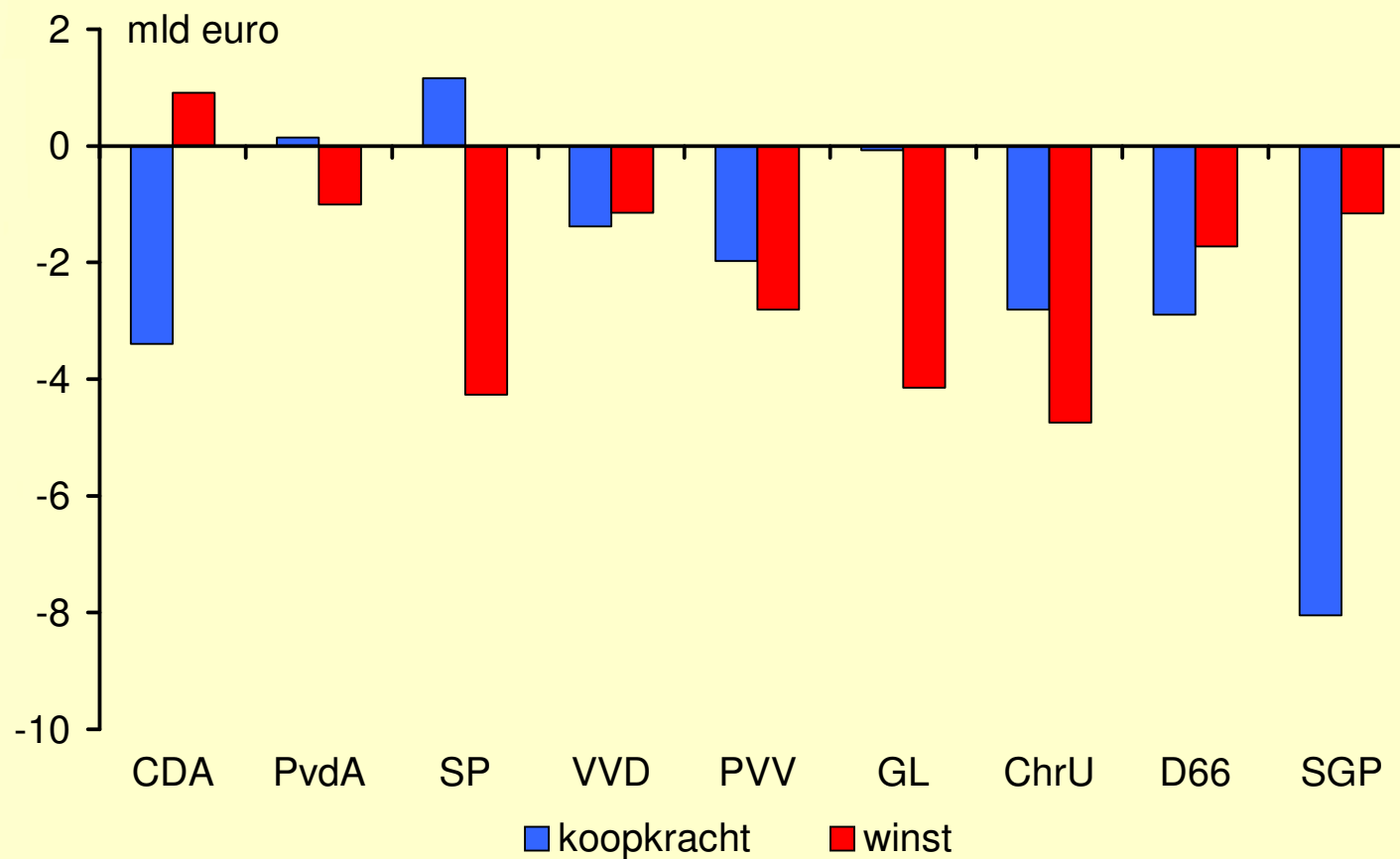
Budgettair: keuzes op hoofdlijnen

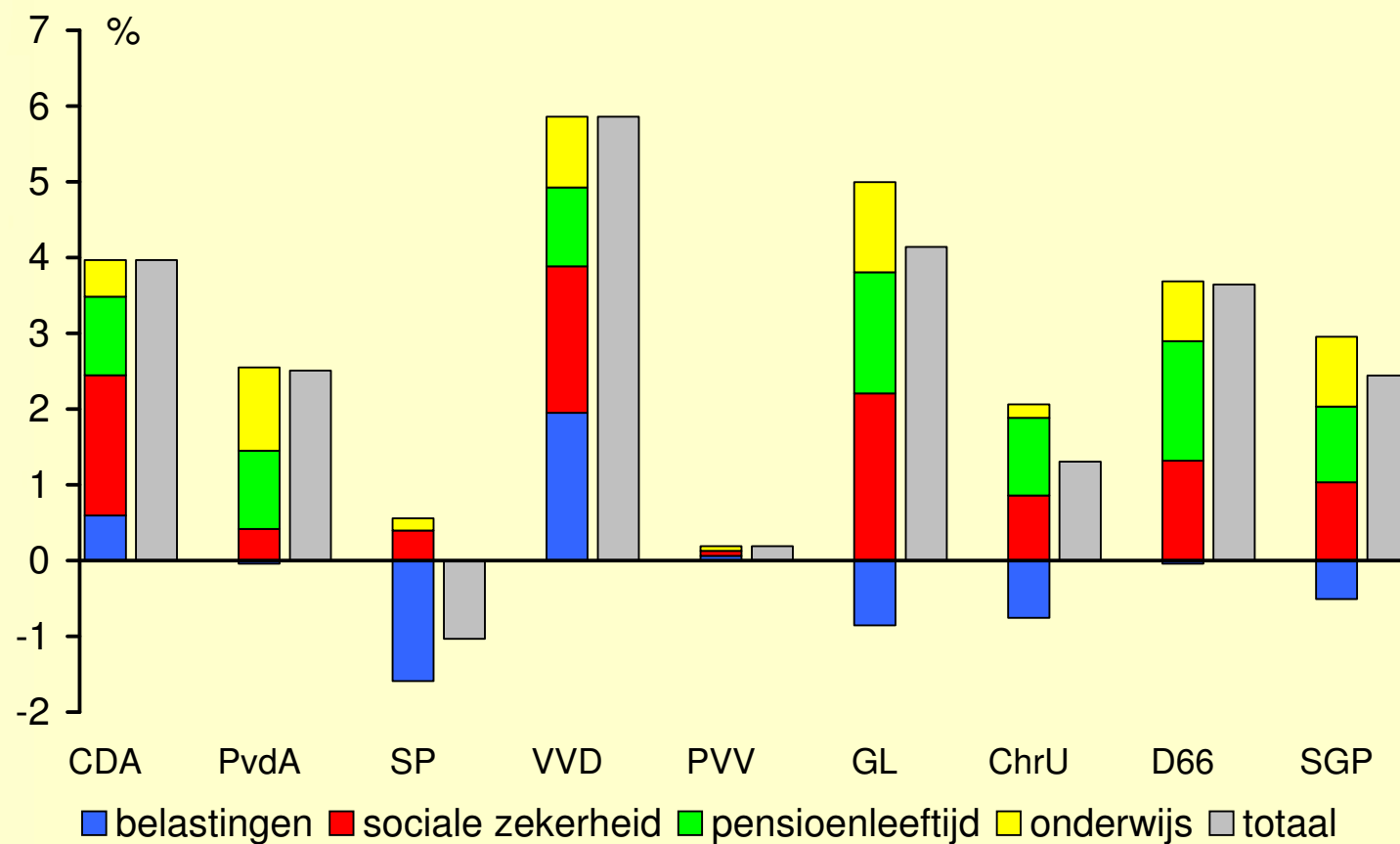
Budgettair: overige categorieën

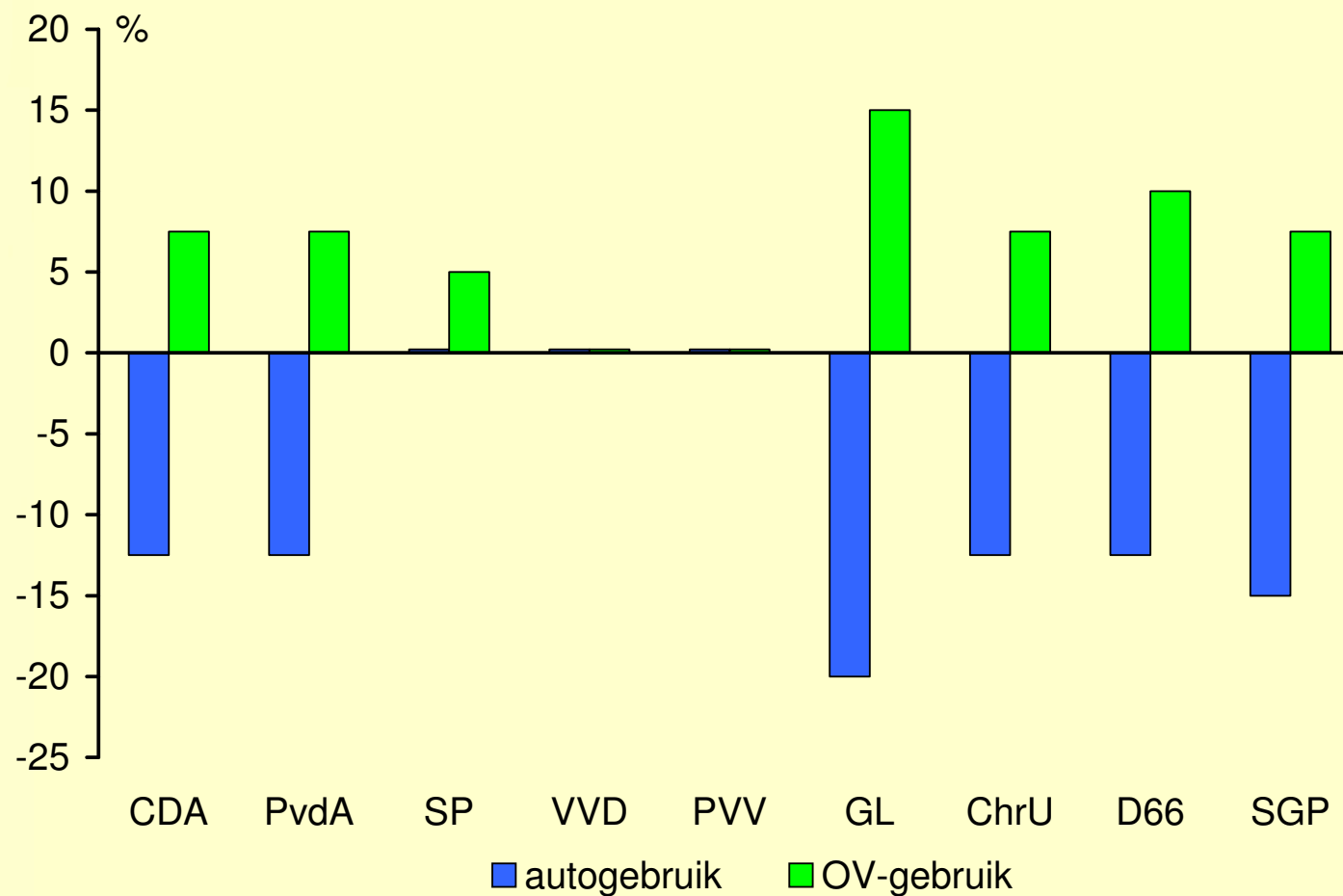
Effect op koopkracht en winst

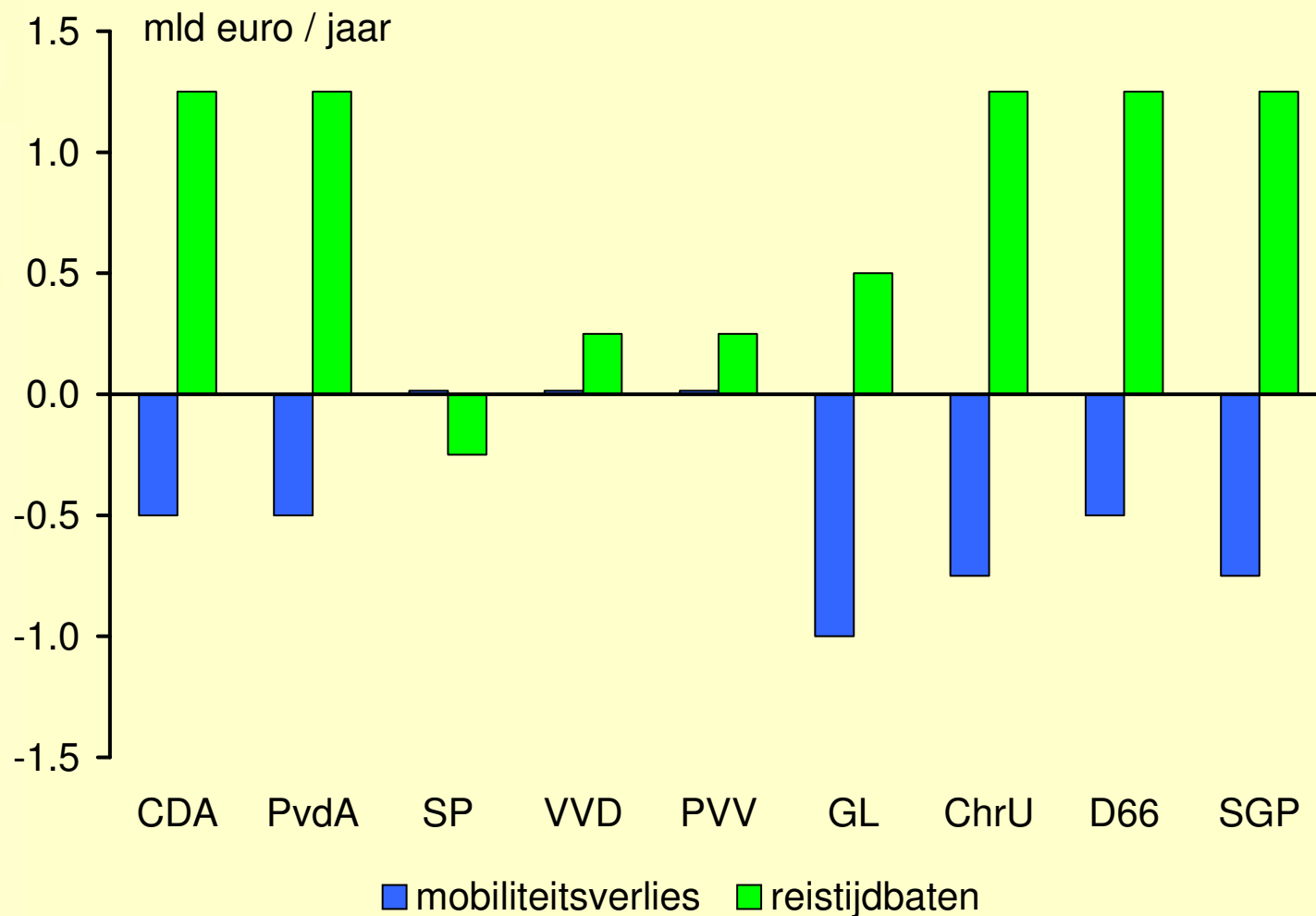
Structureel effect op werkgelegenheid

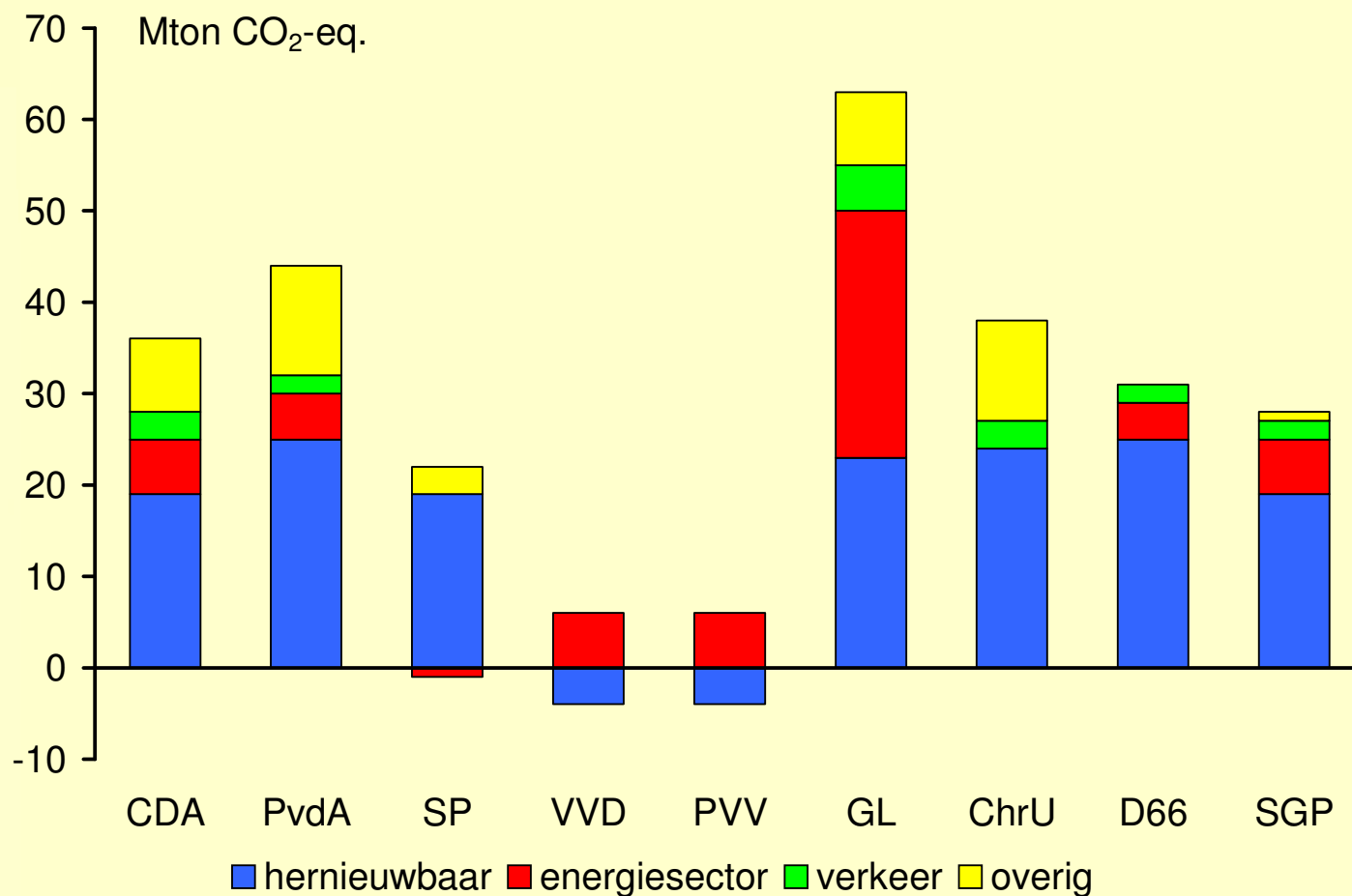
Bereikbaarheid: auto- en OV-gebruik

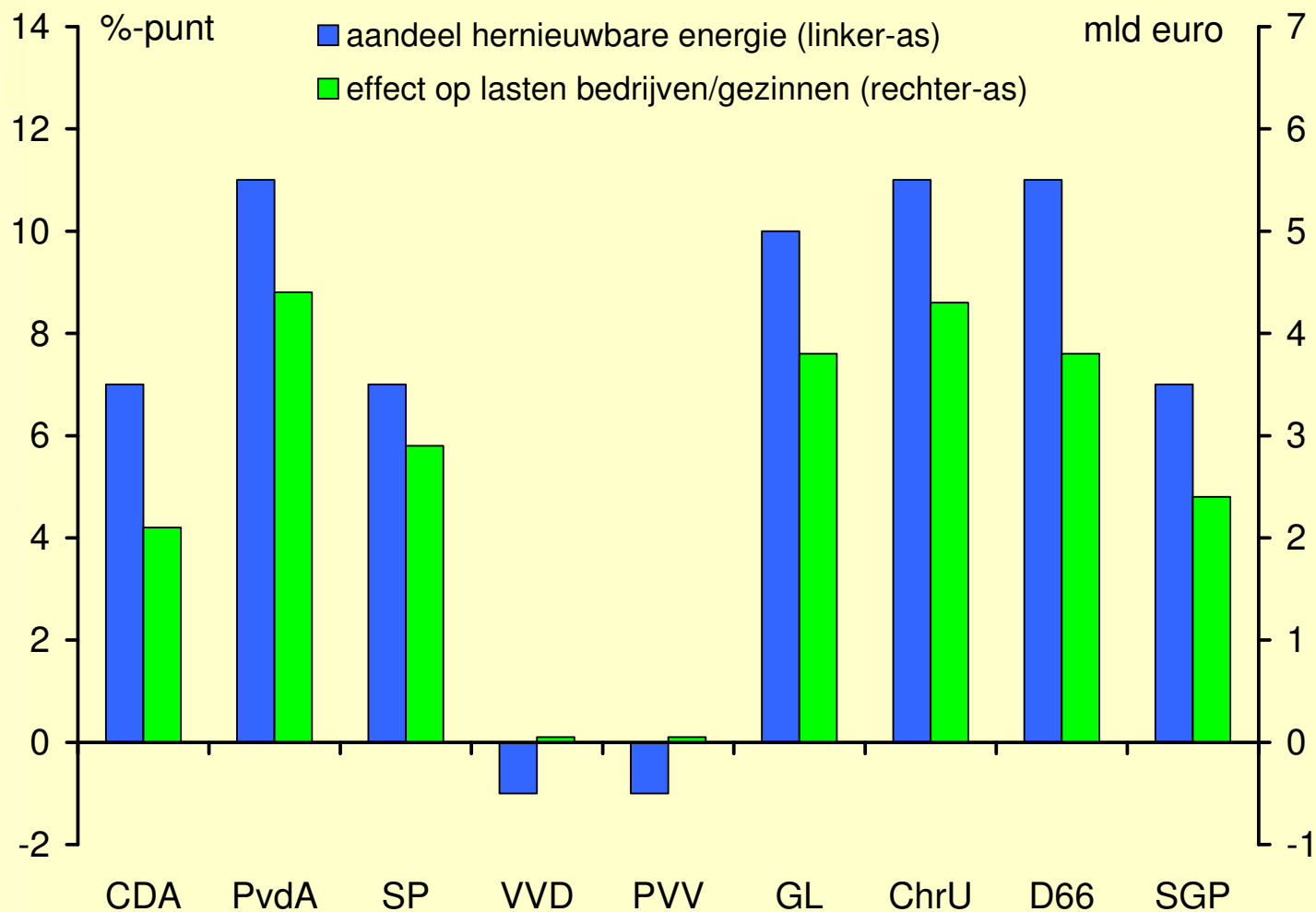
Bereikbaarheid: welvaartswinst

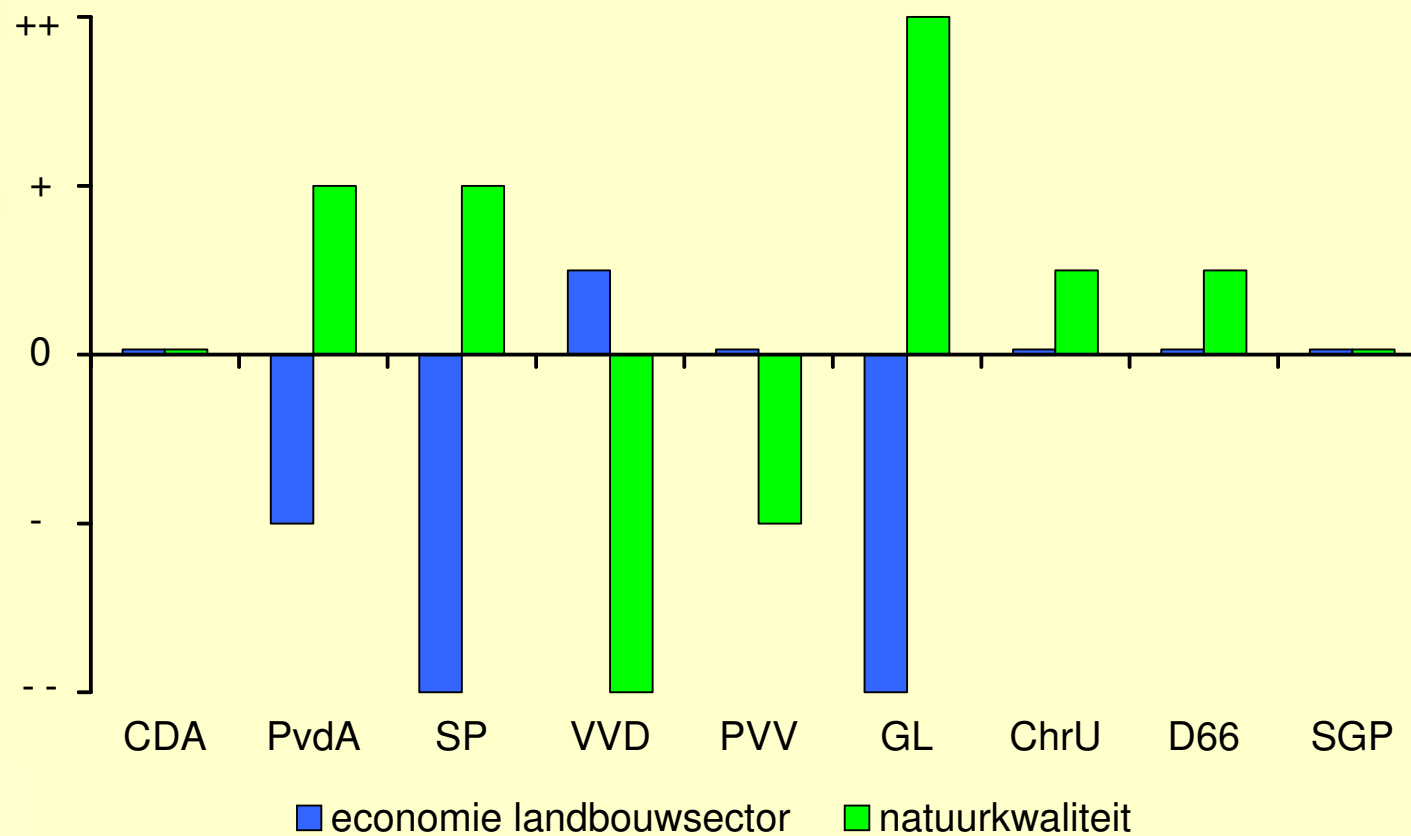
Energie en klimaat: reductie broeikasgassen

Energie en klimaat: hernieuwbare energie

Natuur

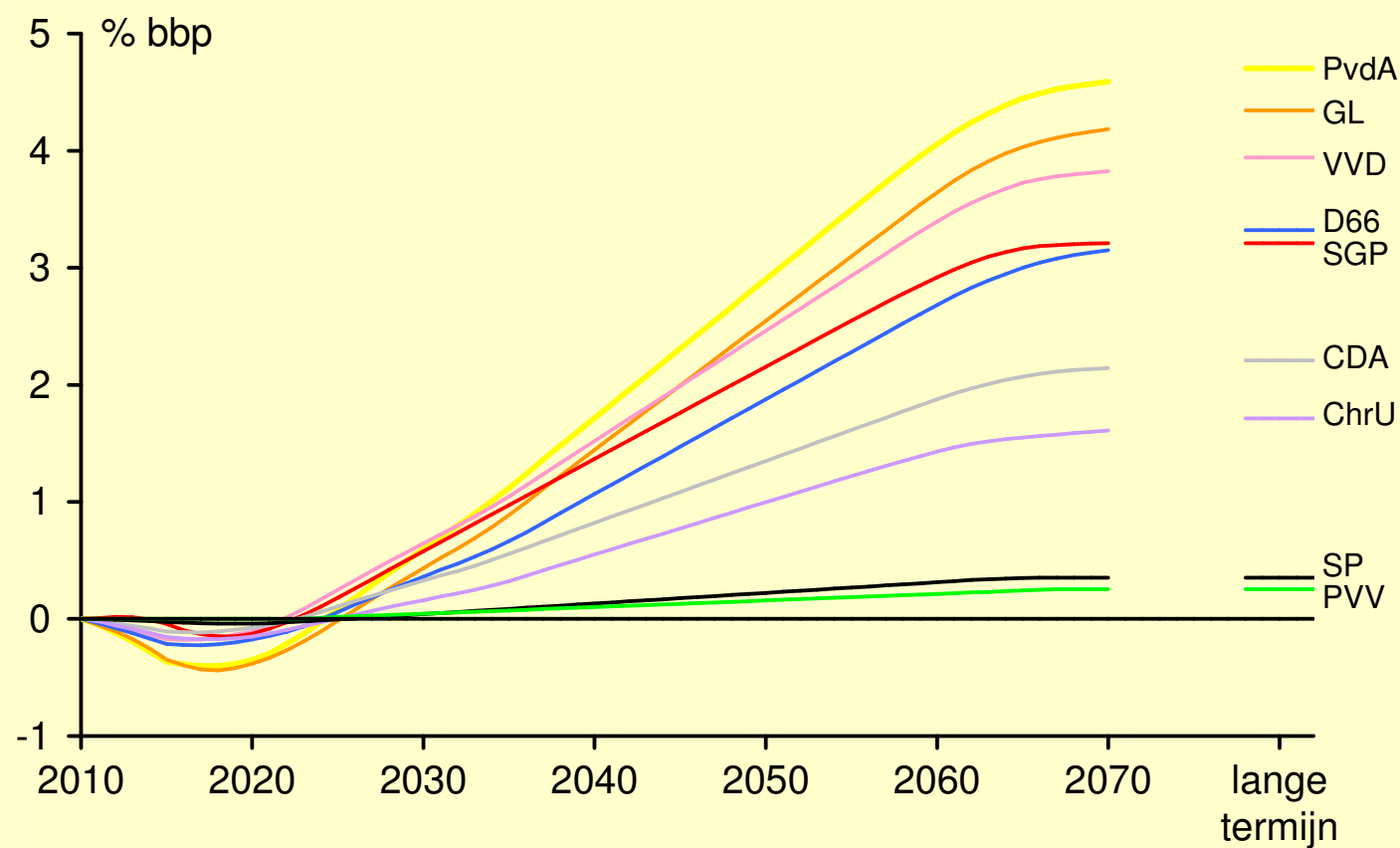

cpb

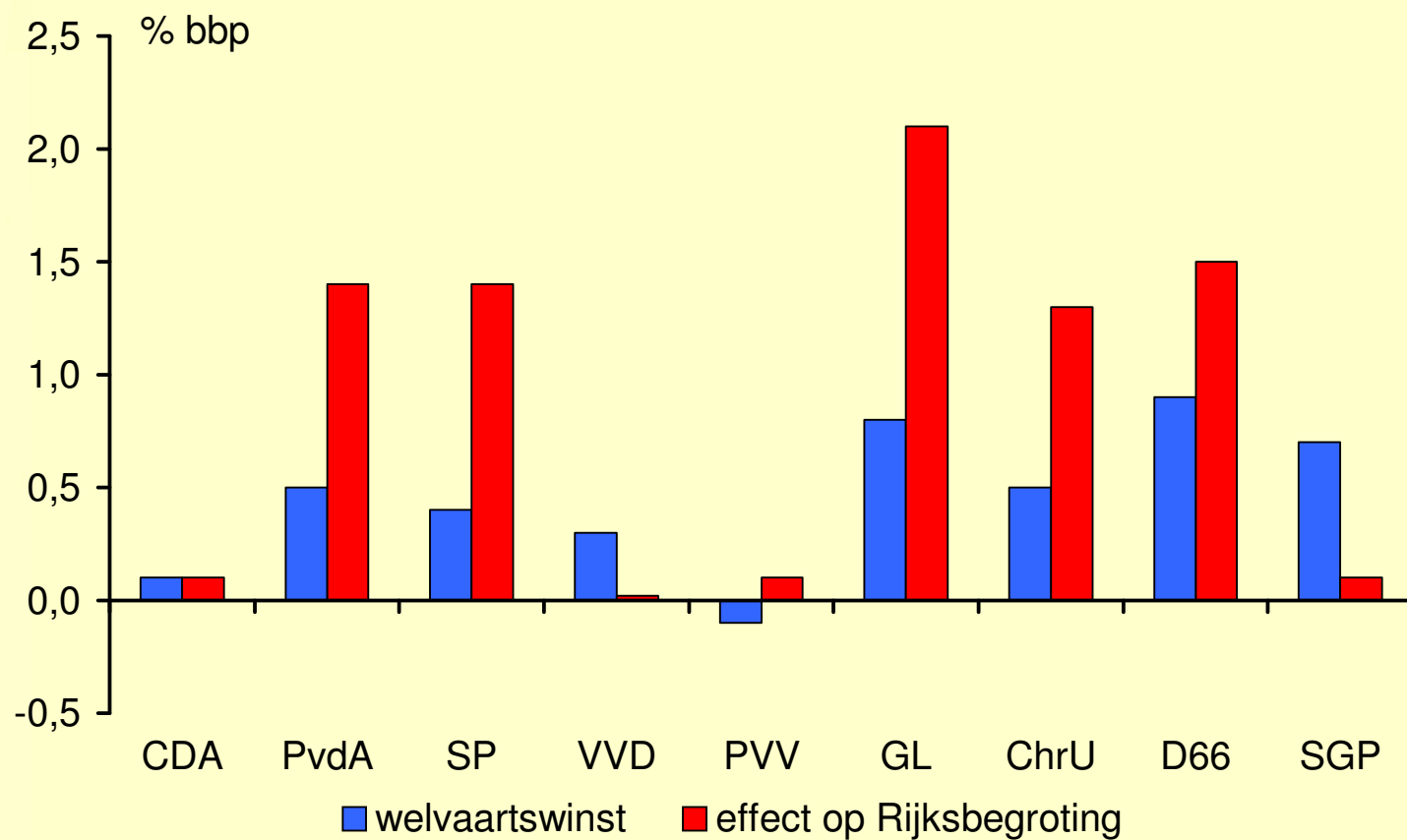
Keuzes in Kaart 2011-2015
CPB / PBL

Den Haag
20 mei 2010

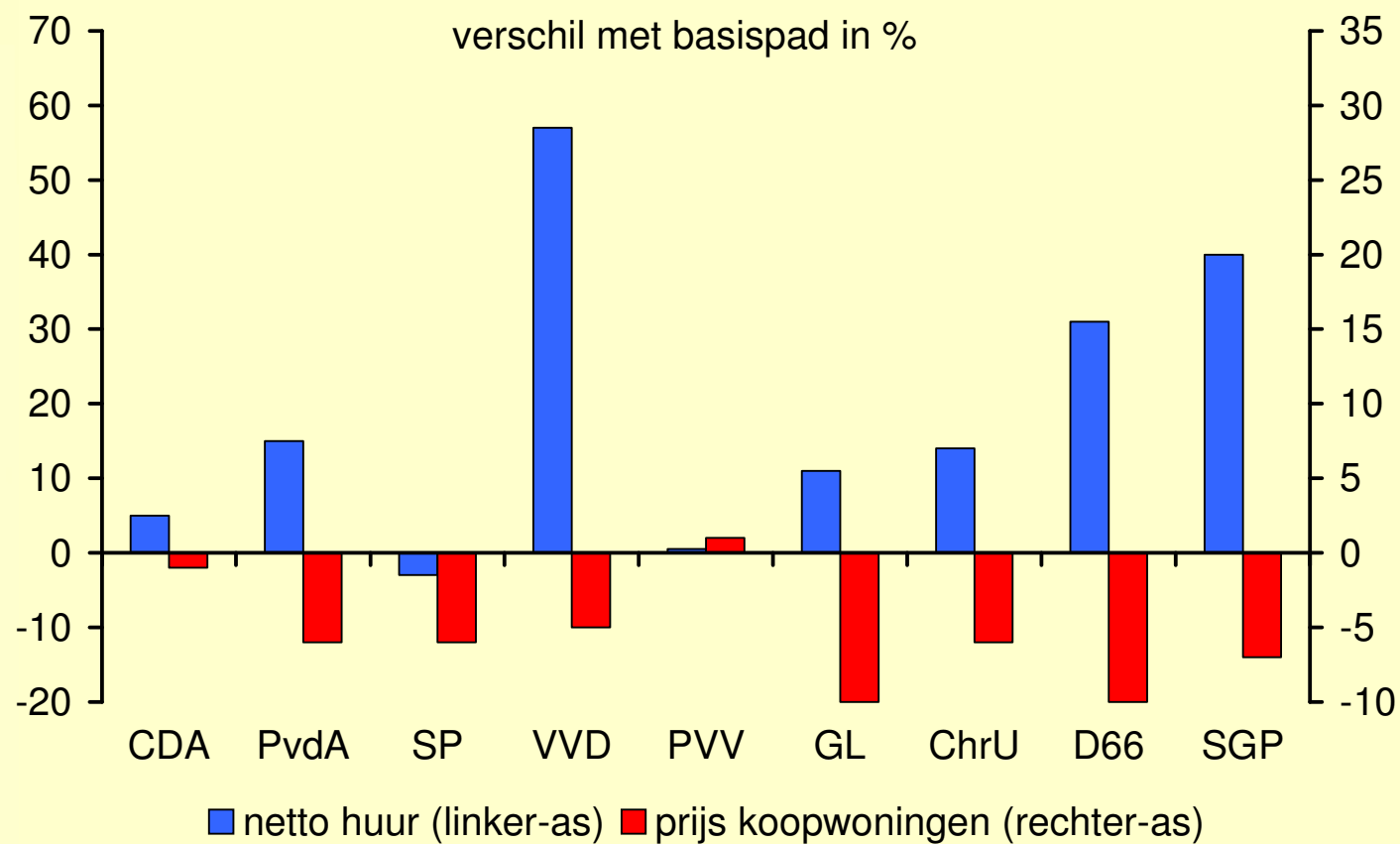
Onderwijs

Woningmarkt: welvaartswinst

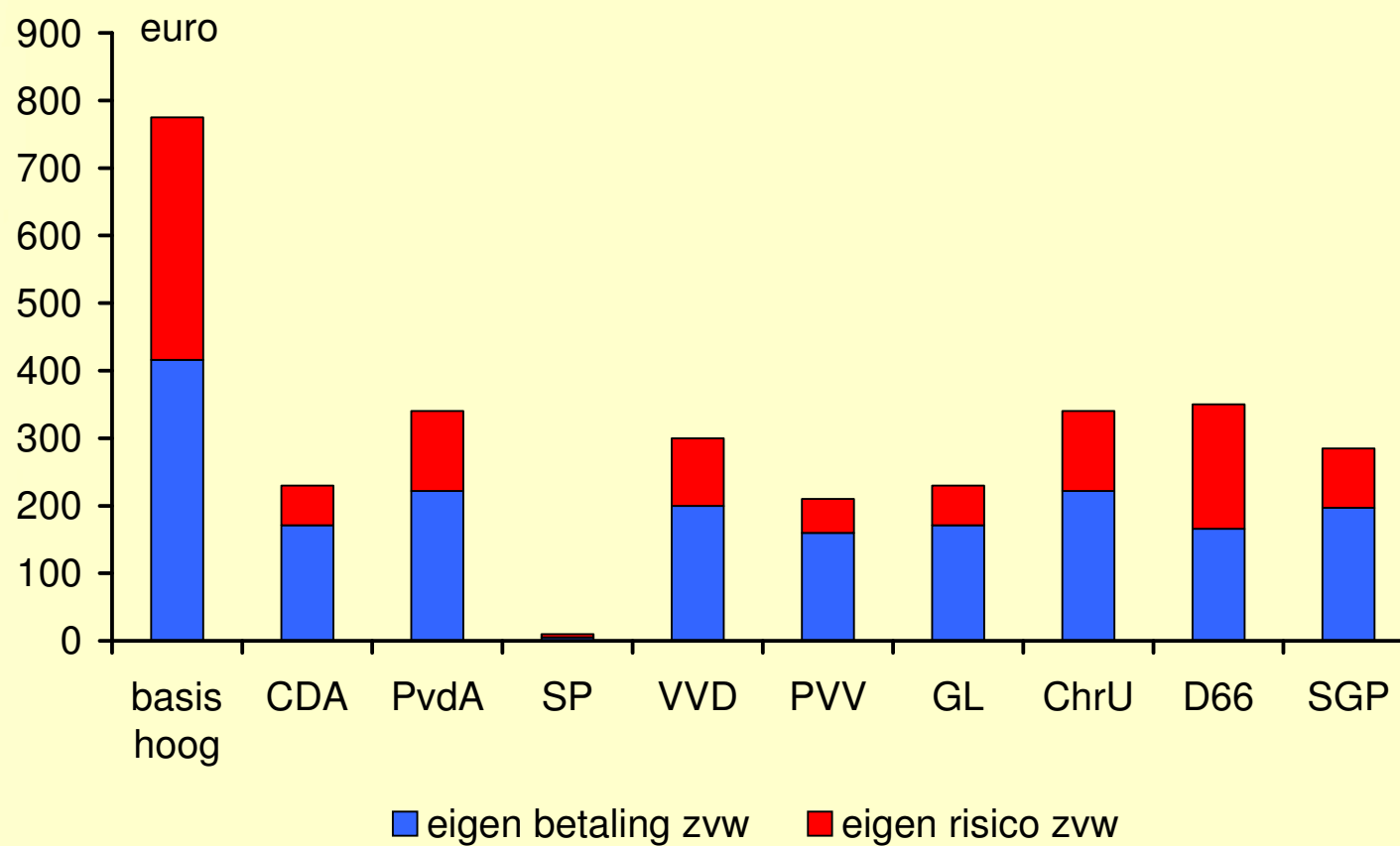

Woningmarkt: structureel effect op huur en woningprijs

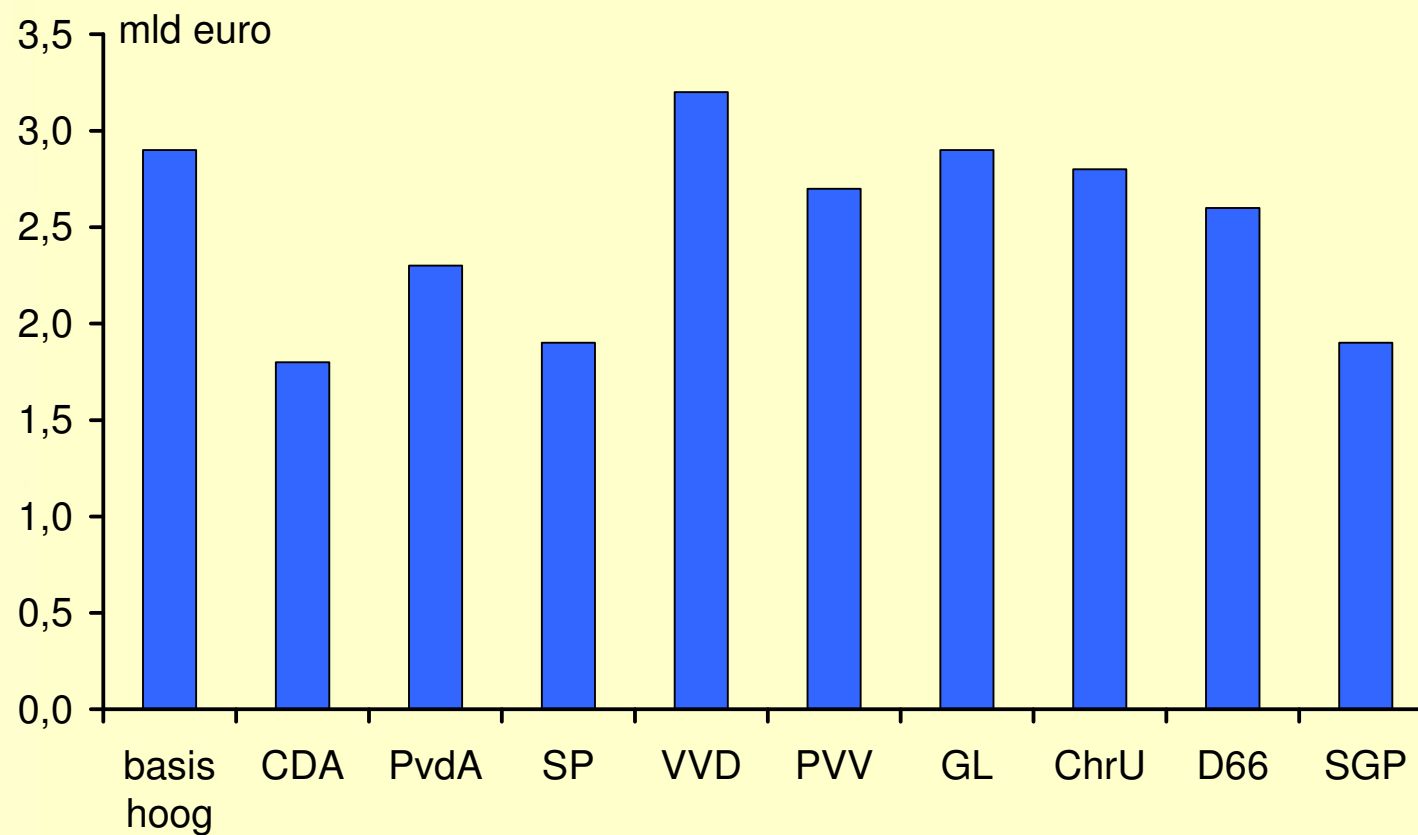

Zorg

eigen risico en eigen betalingen zvw

Zorg eigen betalingen AWBZ

Marktordening zorg

	marktwerking zvw (+ is meer)	marktordening awbz
CDA	+	vouchers
PvdA	0/+	awbz
SP	--	awbz
VVD	++	zvw
PVV	0	awbz
GL	0/+	awbz
ChrU	+	zbo
D66	++	wmo
SGP	+	wmo

cpb

Keuzes in Kaart 2011-2015
CPB / PBL

Den Haag
20 mei 2010

